

сж едны-ты и сжицы-ты, нъ тыи у различни растенія бывать не въ еднакъ мѣрѣ, на пр. на нѣкон растенія трѣбува фосфоръ повече, на нѣкон пакъ азотъ повече, на едны повече жупель (кюкюрдѣ), на другы повече калій. Така сжицо и земли-ты не сж еднаквы, у едны има повече варь, а фосфоръ никакъ нѣма, у другы има повече хлоръ, а пакъ нѣма нѣкое отъ другы-ты начала, или всичкы другы вкупъ нѣма. При това не е все едно въ какъвто было образъ да ся придаде това, что-то нѣма у земли-тѣ. На пр. като знае чловѣкъ, че на едно растеніе за да расте трѣбува вжгленъ, фосфоръ, кремнева киселина, кали жупель и пр., да земяше да струпа на купъ вжглища, стѣкло, кости, варь и друго такъ-во, па въ срѣдѣ-тѣ имъ да посѣяше едно зръно, или да посадыше нѣкое растеніе, то ще ли да поникне зръно-то, ще ли порасте растеніе-то? — Никога. На растеніе-то нанистѣнѣ трѣбувать всичкы тыя вещества за да расте и вирѣе, нъ то не може да ги попиѣ такыва, каквы-то ся намирать у вжглища-та, у стѣкло-то, у кости-ты у жупела и пр. Растеніе-то не може нито да смеле и протури не сгодня-тѣ хранѣ, нито да ѣ изврѣли, както го правять животны-ты; то попиыва хранителны-ты частицы съ тѣнкы-ты жилици на корени-ти си и съ ситны-ты шюплицы (поры) на листа-та си; за това храна за растеніе-то може да бѣде само капливо (водяво) или въздухообразно вещество.

Орна-та прѣсть отъ естество-то си дръжи у себе много или малко такыва съставы, потрѣбны на растеніе-то за да расте. Нъ съ всякъ жывѣ ные отнимаемы отъ земли-тѣ нѣколко отъ тыя вещества, кон-то трѣбува да и повърнемъ, ако искамы и пакъ да ни роди тя.

Хранителны-ты частицы, что сж отняты съ жывѣ-тѣ, могатъ искусственно да ся намѣстятъ и дори да ся умножаютъ въ земли-тѣ; това става съ *тореніе*, за кое-то остая другѣ нѣтъ да прикажемъ по-надлъго.

КАКЪ ДА СИ ПОДВИГНЕМЪ И ПОДОБРИМЪ ДОБЫТЪКА.

Добытъкъ-тъ ни дава хранѣ, облѣкло, а нѣкой ни и работи; така овца-та и коза-та ни даватъ млѣко, масло, си-